

רוויית הלוחם

לחיי הנצחון הראשון

בשיא המתח והכוננות ב־1 ביוני, כשי ביקרה קבוצת כתבי־חוץ בשטח הפריסה של גדוד תותחים מתנייעים. נשאל המפקד באילו שיטות מקיים הוא רמה כה גבוהה של מוראל. הוא הצביע על שניים: על מגרש הכדורסל המאולתר בין התותחים המוסוים ועל מחפורת „שמס־פקת” טמפו קר לכל אחד ואחד. כעבור חמישה ימים, בשעה השלישית שעל ה־מלחמה, כשכבש גדוד שריון את יעדו הראשון, היה כתב צבאי עד למה שהתרחש באחר הוחלמים. חייל הרים את מדף ה־ישיבה, שלף מתוכו בקבוק משקה „טמפו” ניפץ את צווארו על דופן הרכב וכיבד קודם את מפקדו, אחר כך פתח את שני בקבוקים נוספים, שעברו מיד ליד בין כל אנשי הצוות. כך שתו „לחיים” לציון נצחונם הראשון.

מאותו יום, ועד תום המלחמה בסיני, בגדה המערבית, וברמת הגולן וזרמ הבקבוקים צרי המותניים ללא הרף בעקבות הלוחמים. יתר — ובתוך — דרגי ההספקה הראשונים. במקרים, הגיעו בקבוקי הטמפו אל הכוחות כחלק מן ההספקה המוצנחת. בעת שהושלם כיבושה של ירושלים הע־תיקה נעו בעקבות הפורצים המשאיות כ־15 בילות המשקאות, ואף שעוכבו שש שעות, נכנסו, בסופו של דבר, אל בין החימות בסוואח וזמן לא רב אחר המשחררים. באחת הגזירות של חזית הצפון נמצאו כמויות ניכרות של טמפו בזנב השדרה הלוחמת עצמה.

חלק ניכר ממערך המילואים של צה־ל עודנו מגויס ממפרץ שלמה בדרום עד חאן־יוניס במערב, קוניטרה בצפון ויריחו במזרח. עתה משתמה הלחימה, קוצר מס־לול ההספקה ומשאיות טמפו מביאות את מטענם רק עד מוקדי החלוקה של שקם. אבל הזרימה נמשכת. המפעל יכול לספק על קצב ההספקה, אבל לא על היקפו: מכל מקום, סדר הגודל הוא של עשרות מיליוני בקבוקים.

★ ★ ★

אין אני חושב שמגיעה תורה לנו — לעשרות ולמאות עובדי המפעל כהם פנסיונרים שעבדו שבועות המימים יומם ולילה ללא מנוחת שבת, אומר מנהל

שייתו לנצל שני גורמים מסיעים ולר־תום אותם למאמץ החירום.

באותם ימים עצמם הגיעה מחוץ־לארץ מערכת מלאה למילוי ואריות בקבוקים שי־היתה מיועדת להפעלה בבית החרושת החדש בירוחם. נמצא גם מהנדס הולנדי שאמור היה לפקח על הרכבת יחידה זו בירוחם. במאמץ מסור של סכנאים ומומחים־פני־סיוורים, אשר נאותו לשוב לעבודה, ולת־פוט את מקום המגויסים, הורכבה מערכת זו. תוך יום וחצי. המהנדס ההולנדי היה נרגש ונפעם לנוכח הישג זה. הוא הביע את אמונתו, כי בארץ שבה מסוגלים עובדים קשישים ומסורים להרכיב, ביממה וחצי, מערכת, שהרכבתה מחושבת לששה שבועות תמימים — תצא האומה מנצחת מכל מבחן מלחמתי שתוטל לתוכו.

נותרה עוד בעיה אחת, שתבעה פתרון מרחיק־לכת: הבקבוקים, המשלוחים הרא־שונים שהגיעו לתועלתם, תוך ימים ספור־רים, עלו על הצריכה הרגילה של „שבו־עות רבים, ולא זו בלבד אלא שהפעם לא היה כמעט כלל החזיר־בקבוקים. „טמפו” פנתה לבית החרושת „פניציה”, וביקשה שתגייס גם היא למאמץ ותספק בקבוקים בכמות ובקצב של ימי החירום. „פניציה” לא הכיבה, והעמידה 80 אחוזים מתפוקתה לרשות „טמפו”.

דקינות הגרונות הניחריים

עשרות משאיות „טמפו” החלו לנוע דרומה מעוספות רכבות בקבוקים של משקה תוסס מרענן. בעיצומו של מאמץ הייצור ההמוני ללא תקדים, מצאה חברת „טמפו” פנאי להעביר כשי לשורה של יחידות מקריר־בקבוקים („באטל־קולרס”), כדי שיוכלו החיילים הצמאים לקנח את גרונותיהם הניחריים מחום ומאבק במשקה קר. מיגבלתם של מכשירים אלה היתה בכך, שהם מותנים בהספקת חשמל. אבל חיילי צה־ל מפורסמים בתושייתם ומצאו דרכים להפעיל אותם באמצעות גנרָג־רים. אחרים סמנו את הבקבוקים במחפורות אדמה או צננו אותם בתחבולות אחרות. הידועות לשדאים מנוסים, אבל גם אם לא היה המשקה צונן קרות, כפי שהוא נמכר בקיוסק בעיר, הרי בכשרב המדבר היה בכוחו לרענן בכל מקרה.

מלכתחילה לא עמדה עונת־קיץ זו לה־יות שונה מכל קודמותיה לגבי בית־החרושת „טמפו”. היקף הביקוש למש־אות קלים היה ידוע בקווים כלליים, דרכי השיוק וההפצה היו ברורות ומנוסות, וחידושים ממשיים לא חזתה החברה אלא לאחר שיוחל הייצור במפעלה החדש והמ־שוכלל בירוחם, ביולי השנה.

בחודש שעבר בא המפנה. תחילתו היה ביום העצמאות, כשנודע על כניסת כו־חות מצריים ניכרים לסיני: המשיכו — בניוס המלואים, שמדידו הלכו והתרחבו: ושיאו — במלחמה שהחלה בתנופה אדי־רה בבוקרו של 5 ביוני.

קפיצה לתוך האתגר

בשלב הראשון להתפתחות זו, באחד ריים — „לאחר שעות המשרד” — בא המנהל הכללי של שקם לבית החרושת של „טמפו” והגיש הזמנה שלא היה לה תקדים: „טמפו” נתבקשה לספק משקאות קלים למערך המגויס הגדול של צה־ל, בכל כמות שת־ידרש, ולהביא את המשקאות, באמצעים עצמיים, אל שטחי הכינוס של כוחות צה־ל במרחבים של הני־גב הירחוק.

חברת „טמפו”, בהיקפה הקיים, לא הי־תה ערוכה לקידום דרישה מעין זו. אבל, אף לרגע אחד לא עמדה השאלה אם להיענות לאתגר או לא, אלא כיצד להי־ענות לאתגר.

כאמור, היה זה יום ו' בשבוע. מנועי המכוניות לא נדמו אותו יום ולמחרת קרה לראשונה בשלוש־עשרה שנות קיום המ־פעל, על, שעבודת שלוש המשמרות לא פסקה אף בשבת.

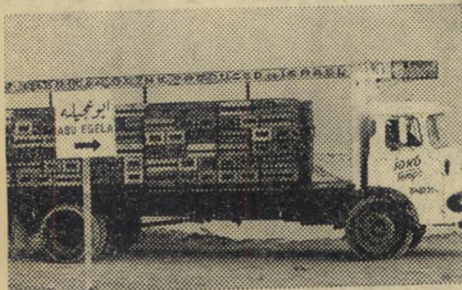
המהנדס ההולנדי נפעם

לרשות „טמפו” צי של קרוב לשבעים משאיות הפצה. מפתח המבנה המיוחד של כלי רכב אלה, לא גייס אותם צה־ל, אך גוייסו מרבית ההגנים. מיד הופנתה קריאה לנהגים ותיקים ומנוסים של קואר־פרטיבים לתחבורה, שיירתמו למבצע של „טמפו”, בכל מחיר שביקשו.

אולם בפתרון בעית התובלה עדיין לא נמצא פתרון להספקת הכמות העצומה של ההזמנה. למיטב המזל, עמדה למפעל תו־

באל-עריש...

באבו-עגילה...

בביר-גפגפה...

„טמפו” משה בורגשטיין. „עשינו את מה שנראה לנו כחובה. לפחות זאת בשולי המאמץ, המסירות והגבורה של חיילי צה־ל”.

א.א.
(ב.)